

ELAN**naša
smučina**

LETNIK 17

ŠTEVILKA 10

15. NOVEMBER 1978

**3/4 letni obračun
zadovoljiv****— Rezultati so zadovoljivi, lahko bi bili še boljši.****I. Uvod**

Obračun naših prizadevanj v preteklih devetih mesecih je za nami. Pričujoče poročilo želi podati v besedni in številčni obliki sliko, kaj smo naredili in kako moramo delati, da bi bili rezultati še boljši.

V devetih mesecih je Elan kot celota dosegel 64 % letnega načrta celotnega prihodka in za 16 % presegel devetmesečni dinamični načrt. Če ta podatek še primerjamo z istim obdobjem lani zaključimo, da je let-a višji za 36 % pri tem se je število zaposlenih povečalo za 7 %. Če sedaj pogledamo tudi druge sestavine celotnega prihodka, naša izvozna prizadevanja in ustvarjeni ugotovimo, da smo delali dobro, vendar ne v tolikšni meri, da ne bi lahko še boljše in tako dosegli še ugodnejše rezultate.

V preteklih mesecih je bil predvsem dan poudarek naslednjim našim prizadevanjem:

— Doseči planirano proizvodnjo tako po količini in še bolj po kvaliteti;

— nenehno, še prav posebno pa v mesecih marec–september smo veliko truda vložili

li v vzdrževanje likvidnosti delovne organizacije, ki je zaradi kontinuirane proizvodnje in sezonske prodaje zelo zahtevna naloga;

— naša nova tovarna – obrat v Avstriji je pod streho, sedaj potekajo dela pri montaži strojev in naprav, tudi tu je bilo potrebnih nič koliko opravil, da so dela lahko nemoteno potekala. V objekt smo vložili 48. mio Asch;

— naša največja naložba v osnovna sredstva – izgradnja nove proizvodne hale TOZD smuči – v letošnjem letu, ki je vredna 118. mio dinarjev je tik pred tem, da bomo tudi glavna dela prijavili. Pred tem pa so bila potrebna pripravljala dela, ki so v zaključni fazi.

— Opravila na področju samoupravne organiziranosti, ki jih moramo opraviti skladno z Zakonom o združenem delu, so v fazi, ko bomo zajetno tvornico posredovali v sprejemanje in nato izvedli zahtevano registracijo konstituiranja.

II. GOSPODARJENJE**1.0. »Elan kot celota**

Ze uvodoma smo zapisali, da je celotni prihodek v primer-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Opleni za sani**Referendum: 70% za
TOZD Vzdrževanje****IZID REFERENDUMA**

O ORGANIZIRANJU TOZD – VZDRŽEVANJE, vzdrževanje strojev in naprav, dne 27. I. 1978

VPISANIH VOLILCEV V OBSESTU :	PO VOLILNEM IMENIKU	VOLILO	%	VOLILO ZA	%	VOLILO PROTI	%	NEVELJAVNIH GLASOV	%	NI VOLILO	%
- komuna, - remont, - elektro del. - skladišče - orodja in - različnih sredstev, - transport, - kurilnica	113	92	81,41	79	69,91	9	7,96	4	3,55	21	18,58

**K 29. novembru
– rojstvu republike –**

čestitamo!

3/4 letni obračun zadovoljiv

(Nadaljevanje s 1. strani)

javi z letom poprej, kakor tudi planska postavka za devet mesecev v ugodnem porastu. Če upoštevamo, da bosta temeljni organizaciji smuči in trgovina ravno v preostalih treh mesecih letošnjega leta dosegli zgornjo točko, saj po izkušnjah iz preteklih let, potem nam za uspešen zaključek leta na tem področju ni treba skrbeti, ob razumljivem prizadevanju za kvaliteto in varčevanju na vseh področjih.

Celotnega prihodka smo ustvarili 398 mio din, v tem je dohodka za 134 mio din, kar je za 43 % več kakor lani.

Porabljene surovine in energija so v celotnem prihodu udeležene z 51,38 %, reklamni stroški z 2,14 %, reprezentančni stroški 0,13 %, dnevnice, poštni stroški in kilometrina pa z 1,23 %.

Posebej velja naglasiti, da so obveznosti iz dohodka znatno nižje kakor lani, čeravno izkazuje indeks 108. Zakaj? Sprememba zakona o republiškem davku na dohodek je glavni vir zmanjšanja, pa tudi republiška izobraževalna in raziskovalna skupnost sta pričeli varčevati. Da je indeks kljub temu 108 je odgovor v plačevanju obveznosti iz dohodka za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje.

Osební dohodki so v primerjavi z letom poprej porasli za 13 % in so tako na ravni delovne organizacije kot po posameznih temeljnih organizacijah v skladu s pomožnim samoupravnim sporazumom.

Naša devizna bilanca je pozitivna. »Elan« kot celota je v preteklem obdobju izvozil 40 % vseh svojih proizvodov ali za 6.270.000. — US\$, kar je za 32 % več kakor lani. Uvozili smo za 3.688.000. — US\$ reproduktorskega materiala in opreme, kar je za 30 % več kakor lani. Iz razlike izhaja pozitivna bilanca naših izvoznouvoznih prizadevanj.

Zaloge vseh vrst surovin, nedokončanih proizvodov, gotovih izdelkov in trgovskega blaga izkazujejo naglo rast. Predvsem pri surovinah, kjer je v primerjavi z lanskim letom izkazan indeks 148 je potrebno stanje analizirati in ugotoviti morebitne neidoče zaloge.

1.1. Temeljna organizacija smuči

Najbolj izpostavljena sezonskim vplivom je prav gotovo naša smučarija. Pretežno mero vseh efektov ustvari v zadnjih štirih mesecih poslovnega leta. Takemu toku poslovnih dogodkov bomo pričali tudi letos.

Do 30. 9. 1978 je ustvarjenih 154, mio din celotnega prihodka, od tega 64 % na zunanji tržišči. Če podatek primerjamo z letom poprej, dobimo indeks 122.

V celotnem prihodu so porabljene surovine in energija udeležene 68,50 %, dohodek pa z 31,50 %. Samo reklamna in tekmovalna služba, kot pomemben dejavnik in strošek hkrati je v celotnem prihodu udeležena 4,69 %.

Dohodek na osebne dohodke, sklade in obveznosti iz dohodka je večji za 38 %, pri tem so obveznosti iz dohodka porasle za 6 %, osebni dohodki za 15 %, akumulacija pa je za 2 % manjša kakor lani, podatek pa lahko opravičimo oz. komentiramo tako, da bo v mesecih, ki so še pred nami rezultat kontinuirane proizvodnje in sezonske prodaje, ki bo prav sedaj dosegla višek, znatno popravljen.

Ne smemo zanemariti tudi podatka, da izkazuje temeljna organizacija smuči za 3.873.000 din neplačanega prihodka, kar moramo pri ocenjevanju uspešnosti tudi upoštevati.

1.2. Temeljna organizacija — telovadno orodje.

Najmanj je izpostavljena sezonskim nihanjem temeljna organizacija telovadnega orodja. V letošnjem letu je v primerjavi s preteklim povečala celotni prihodek od 43, mio din na 65, mio din, kar je za 52 % več.

V celotnem prihodu je izvoz udeležen z 1 %.

Porabljene surovine in energija so v celotnem prihodu prisotne z 68,55 % dohodek pa z 31,45 %.

Dohodek, ki je vir za napačanje skladov, obveznosti po zakonu in sporazumih in za potrebe osebnih dohodkov je dosežen v znesku 20, mio din, kar je 41 % več kakor lani. Ob tem je bilo za osebne dohodke namenjeno 11 % več, za akumulacijo pa 36 %.

Več kakor lani za obveznosti po zakonu in samoupravnih sporazumih pa 10 % več kakor leto poprej.

Neplačanega prihodka ima TOZD telovadno orodje 3.475.000. — din, kar je 5,29 % celotnega prihodka. To so predvsem terjatve, za katere so bile izstavljene fakture v pretekli obračunski dobi, plačila pa so dospela po 15. oktobru.

1.3. Temeljna organizacija plastika.

Ta temeljna organizacija letos izkazuje največji porast celotnega prihodka. V devetih mesecih ga je dosegla 50, mio din, indeks znaša 179. V izvozu dosega 10 % svoje prodaje.

73,52 % celotnega prihodka odpade na porabljene surovine in energijo, ostanek 26,48 % pa je dohodek, ki je za 85 % višji, kakor lani.

Za obveznosti po zakonu in samoupravnih sporazumih je temeljna organizacija letos namenila za 17 % več sredstev.

za akumulacijo pa 3 % več, kakor lani. Neplačanih prihodkov izkazuje za 4.322.000. — din, kar se pri ocenjevanju uspešnosti mora upoštevati.

1.4. Temeljna organizacija trgovina.

V trgovini beležimo ob 6 % povečanju zaposlenih 71 % povečanje celotnega prihodka in 33 % več dohodka.

Iz dohodka je bilo za osebne dohodke namenjenih 22,9 % več sredstev kakor lani, obveznosti do družbe so se povečale za 2 %, akumulacija pa je ostala na lanskoletni ravni za katero je TOZD trgovina namenila 3.036.000. — din.

Neplačanih prihodkov je za 793.000. — din, zaloge pa so v primerjavi z letom poprej narasle za 22 %.

1.5. Temeljna organizacija inštitut.

Temeljna organizacija inštitut, naša razvojna raziskovalna enota beleži v primerjavi z letom poprej stagnacijo v zaposlovanju, saj je indeks zaposlenih 1978/77 97. Vrednost storitev, ki jih je ta temeljna organizacija opravila za ostale temeljne organizacije znaša 9.730.000. — din, kar je enaka raven, kakor leto poprej.

Iz ustvarjenega dohodka je bilo za osebne dohodke namenjenih 2.941.000. — din, kar je 10 % manj, kakor leto poprej. Tudi obveznosti do družbe so se zmanjšale, njih indeks 76, sredstva za akumulacijo pa so porasla za 2 %.

1.6. Delovna skupnost spremljajočih služb.

Dejavnosti, ki v okviru teh skupnosti opravljajo razne storitve za potrebe temeljnih organizacij so povečale zaposlene za 14 % pri tem se je vrednost storitev povečala za 23 % in znašajo din 54 mio, lani pa 44, mio din.

Obveznosti iz dohodka, ki je primerjan z letom 1977 za 34 % večji, so se zvišale za 17 %, za akumulacijo pa je bilo namenjenih 3 % manj sredstev kakor lani.

1.7. Delovna skupnost skupnih služb.

Tudi v tej organizacijski enoti beležimo padec števila zaposlenih in to od 117 v letu 1977 na 95 v letu 1978. Razlog je v prerazporeditvi delavcev v druge skupnosti ali temeljne organizacije.

Storitve delovne skupnosti izkazane kot celotni prihodek znašajo 20,7 mio din, kar je 26 % več kakor lani. V tem znesku so osebni dohodki udeleženi z 39,76 % in amortizacija z 27,32 %, ostale elemente prihodka pa tvorijo porabljeni pisarniški material, z 6,13 % in drugi stroški kot: poština, dnevnice, neproizvodne storitve.

III. ZAKLJUČEK

V poročanju za posamezne temeljne organizacije ni dan poseben poudarek na nekaterih stroških, ki so primerjani z lanskim letom precej porasli. Tu naj posebej omenimo dnevnice, potnine, in kilometrine.

Porast teh stroškov ima svoje opravičilo, najprej v povečani prodaji in storitveni dejavnosti, montaži in servisiranju, delno pa tudi spremembi samoupravnega sporazuma.

Vse številke in indeksi so lahko varljivi podatki, zato moramo naše poslovne rezultate v preteklih devetih mesecih pogledati še z enega zornega kota in to je: kako so vrednotena naša sredstva, ali ni morda v njih vrednostih kaj fiktivnih zneskov, ki niso ali ne bodo vnovčljivi. Če najprej pogledamo sredstva za delo, stroje in naprave pa tudi objekte, lahko takoj zaključimo, da v njihovi sedanjí vrednosti ne obstajajo take vrednosti, ki ne bi mogle najti danes svoje cene na trgu. Velja posebej zapisati, da so stroji skoraj v celoti odpisani. Vrednotenje vseh vrst zalog, katerih vrednost presega 216, mio dinarjev je takšno, da bo našlo svojo ceno in vrednost na trgu. Tudi vse terjatve do kupcev so vsklajene, inozemske terjatve pa tudi zavarovane pri zavarovalnem zavodu skupaj z izvoznim stimulacijam.

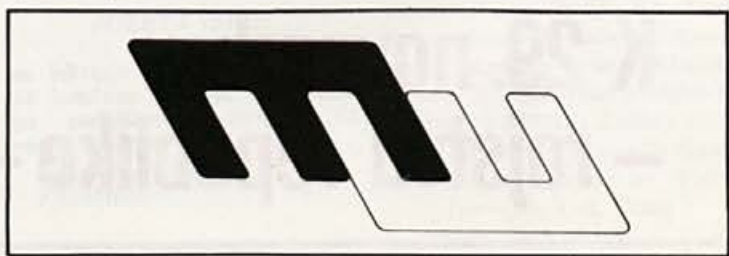
Ob vsem tem se nam torej prihodnosti ni treba bati, če bosta prisotna dva elementa dobrega gospodarjenja:

— še bolj moramo odgovorno delati vsak na svojem delovnem mestu,

— varčevati povsod, pa tudi pri nabavi osnovnih sredstev, da nam ne bo morda med osnovnimi sredstvi ležalo preveč neuporabnih sredstev, pa ne zato, ker so stara, ampak zato ker so napačno nabavljena.

Naj torej zaključimo to poročanje o uspešnem poslovanju preteklih devet mesecev z željo, da bi za zaključek leta lahko zapisali še bolj razveseljevalne rezultate.

Pavel
KODER

Prerazporeditev sredstev za stanovanja

Aneks k Sam. sporazumu o izločanju sredstev za stanovanjsko gradnjo v obč. Radovljica

Aneks v podnaslovu kakor tudi osnove plana pridobivanja in urejanja stavbnih zemljišč v obč. Radovljica za obdobje 1979 – 1981 (1985) sta bila sprejeta v okviru Stanovanjske in komunalne skupnosti, izvršnega sveta skupščine obč. Radovljica ter predsedstva občinske konference SZDL, pozitivno pa sta bila ocenjena tudi s strani vseh ostalih družbeno-političnih organizacij v občini.

Vsi trije zbori občinske skupščine so to prerazporeditev obravnavali na sedanjih sejah in jo priporočili v sprejem vsem, ki sredstva združujejo. O tem je razpravljala in sklepala tudi DS – DO Elan 3, XI, 1978.

Za kaj pravzaprav gre.

Na nekaterih področjih individualni stanovanjski graditelji niso vzporedno razreševali tudi komunalnih problemov. Včasih tudi industrijska gradnja ni bila spremljana v zadostni meri s spremljajočimi komunalnimi objekti. Spomnimo se podatka, da v radovljiški občini zadnje dve leti ni bilo zgrajenih stanovanj, prav zaradi neurejenosti komunalnih zadev (Jarše na Bledu, Radovljica itd.).

Ti problemi so nam v preteklosti narekovali spremembo organiziranosti komunalnih organizacij, ustanovitve obč. komunalne skupnosti in pospešeno akcijo pri pridobivanju zemljišč. Nastaja vprašanje ali je pravilno zbrati sredstva za stanovanjsko izgradnjo in pri tem puščati ob strani probleme organiziranega komunalnega opremljanja. Splošno mnenje je, da ne. Če pa smo tega mnenja, potem moramo del sredstev namenjenih za stanovanjsko izgradnjo prerazporediti tudi v ta namen. Pri tem dogovarjanju nas vodi dejstvo, da morajo biti iz cene za kv. m. stanovanjske gradnje izločeni stroški urejanja stavbnih zemljišč tako, da bo v bodoče nižja cena čiste stanovanjske površine za kv. m.

Da pa bo to uresničljivo, potem moramo sprejeti prerazporeditev sredstev združenih za stanovanjsko gradnjo v aneksu sporazuma tako, da bomo znižali iz 1,655 % zbranih sredstev za kreditiranje stanovanjske gradnje (povratno 25 let 2 %) na 1 % in vgraditev nove postavke združevanja sredstev 1,155 % za gradnjo omrežja komunalnih objektov in naprav.

To pa pomeni, da bomo morali sredstva, ki jih združujemo prerazporediti delno v korist dosežka postavljenega cilja. Gre za 0,5 % združenih sredstev, ki so do sedaj bila na skladih podpisnikov ali po domače, na razpolago delitve v delovnih organizacijah.

Naš primer:

V Elanu združujemo 9 % sredstev od bruto OD.

DO SEDAJ		PO NOVEM	OPOMBA
1,655 %	stan. gradnje	1,000 %	Stan. skup.
1,655 %	družb. pomoči	1,655 %	Stan. skup.
0,345 %	domov učencev,		
	študentov	0,345 %	Stan. skup.
–	kom. urej. zemlj.	1,155 %	Stan. skup.
3,655 %	Skupno kreditiranje	4,155 %	v stan. skup. Radovlj.
5,345 %	Kreditiranje		
	stan. gradnje v Elanu	4,845 %	
9,000 %		9,000 %	

To pa ne pomeni, da bomo prikrajšani, ker bomo iz teh združenih sredstev lahko črpali kredite, posebno pa pri predvideni gradnji na Poddobravi v Begunjah itd.

K. S.

Stanovanja in stanovanjski krediti podeljeni

Zofka Polak

POSJILA ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO IN NAJEMNA STANOVANJA ZA LETOŠNJE LETO SO RAZDELJENA

Komisija za družbeni standard je na osnovi določil Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih potreb delavcev, dne 5. 7. 1978, razpisala zbiranje prošenj za dodelitev stanovanjskih posojil in najemnih stanovanj.

V razpisnem roku je bilo zbranih 31 prošelj za stanovanjska posojila in 26 prošelj za najemna stanovanja. Ker je bilo precej prošelj nepopolnih, manjkala so razna potrdila in dokumenti, ki jih je prošnji treba priložiti, je komisija rok za predložitev manjkajočih prilog podaljšala še do konca kolektivnega dopusta.

Po tem roku je komisija vse nepopolne prošnje zavrnila, prav tako tudi prošnje tistih prosilcev, ki ne izpolnjujejo pogojev člena 11. zgoraj navedenega sporazuma in niso upravičeni prositi za stanovanjsko posojilo ali najemno stanovanje.

Pri preostalih prosilcih pa je komisija opravila ogled stanovanjskih razmer, jih ocenila in skladno z določili člena 12. samoupravnega sporazuma, zbrala ocene po vseh ostalih kriterijih, ki jih ta člen navaja.

Ocenjene prosilce je nato razvrstila glede na skupno število doseženih točk v prednostno listo in to posebej za prosilce za stanovanjska posojila in posebej za prosilce za najemna stanovanja. Obe listi sta bili nato objavljeni na oglasnih deskah in s tem dani v 15 dnevno razpravo.

Po končani razpravi, v kateri ni bilo pripomb, je komisija razdelila stanovanjska posojila, kot tudi stanovanja.

Stanovanjska posojila so bila odobrena vsem prosilcem, ki so bili razvrščeni v prioritetni listi in to v polnih zneskih, tudi za adaptacije stanovanj. Po sklepu delavskega sveta DO je bila za letošnje leto sprejeta naslednja višina posojil:

- za novogradnjo din 207.700.-
- za adaptacijo din 69.200.-

Pri dodelitvi stanovanjskega posojila pa je treba še upoštevati, če prosita za posojilo zakonca, ki sta oba zaposlena v naši DO, ima drugi zakonec pravico prav tako izkoristiti stanovanjsko posojilo, vendar le do višine 50 %.

Pod zap. št. 3 je bilo Biakini Mirjani, odobrenih 50 % finančnih sredstev vrednosti stanovanja, za nakup stanovanja.

Delavski svet delovne organizacije pa je izjemoma, skladno z določilom člena 15. samoupravnega sporazuma, odobril takozvano kadrovske posojilo za novogradnjo, Faladore Vinku, zaposlenem v TOZD Institut. Posojilo je bilo odobreno v višini 207.700. – in pod istimi pogoji, kot vsem ostalim prosilcem.

Komisija je na osnovi prednostne liste prosilcev za najemna stanovanja, razdelila tudi najemna stanovanja. Ker v letošnjem letu novih stanovanj ni bilo mogoče kupiti, niti na območju Radovljice, niti kje druge, sta bili dodeljeni le dve stari stanovanji, iz katerih se bosta izselila dva naša bivša sodelavca. Pri tej dodelitvi pa se sprostijo še eno stanovanje tako, da bodo dodeljena pravzaprav 3 stanovanja in sicer:

1. Izpraznjeno trosobno stanovanje, ki ga sedaj uporablja dr. Romih, na Cankarjevi cesti št. 4 je dodeljeno Kavčič Antonu in Silvi.

2. Njuno izpraznjeno enosobno stanovanje, na Cankarjevi cesti št. 27, je dodeljeno Gračner Dragu.

3. Trosobno stanovanje, ki ga sedaj zaseda Jesenko Jože, na Cankarjevi cesti št. 27, pa je dodeljeno Klinar Marjanu.

Iz sredstev, namenjenih za nakup najemnih stanovanj, pa je bilo odobreno tudi stanovanjsko posojilo Žitu Ljubljana, TOZD Triglav v Lescah, kot 50 % soudeležba pri nakupu stanovanja za našo delavko Skočir Romano, ki ji bo Žito v Lescah dodelilo družinsko stanovanje. Stanovanjsko posojilo je odobreno v višini 329.290. – din.

Prav tako je komisija iz teh sredstev odobrila nakup najemnega stanovanja v Beogradu in sicer za Popovič Mirjano, zaposleno na predstavništvu. Višina potrebnih sredstev še ni znana, ker še ni sklenjena pogodba z gradbenim podjetjem.

Glede na navedeno so bila stanovanjska posojila razdeljena takole:

Priimek in ime	TOZD / DS	Štev. točk	Stan. posojilo
1. Polončič Vinko in Marija	TOZD Institut		
2. Demšar Drago in Eva	TOZD smuč	408	311.550
3. Biankini Mirjana	DS spremlj. sl.	323	311.550
4. Vidic Anton	TOZD smuč	303	351.770
5. Špec Jožica	TOZD trgovina	275	207.700
6. Kajdič Marija	DS spremlj. sl.	268	69.200
7. Vidic Miran	TOZD tel. orod.	249	69.200
8. Hrovat Danilo	TOZD smuč	244	207.700
9. Krivic Janez	TOZD Institut	237	207.700
10. Stroj Zvone	DS spremlj. sl.	237	207.700
11. Blažič Cveta	DS spremlj. sl.	235	207.700
12. Erman Staško	TOZD smuč	206	69.200
13. Kersnik Janez	DS skupne sl.	204	207.700
14. Klinar Miroslav	TOZD tel. orod.	186	207.700
15. Kunšič Jože	DS spremlj. sl.	170	207.700
16. Mulej Joža	TOZD tel. orod.	139	207.700
17. Gašič Dejan	DS spremlj. sl.	136	207.700
	TOZD trgovina	130	207.700

Temelji samoupravnega planiranja

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJIH SAMOUPRAVNEGA PLANIRANJA V DO ELAN (predlog)

Skladno z določili Ustave SFRJ in na podlagi 86. in 91. člena Ustave SR Slovenije, Zakona o združenem delu, Zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (Ur. list SFRJ št. 6/76), kakor tudi samoupravnega sporazuma o združevanju temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo ter statutom temeljnih organizacij in delovne organizacije, se daje vsem zaposlenim v obravnavo in sprejem

Samoupravni sporazum o temeljih sistema samoupravnega planiranja

Uvod

Osnova za urejevanje družbeno-ekonomskih odnosov v sistemu združenega dela v družbeni reprodukciji in za doseganje razvoja materialne osnove, pogojev dela delavcev, kakor tudi pogojev za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb ureja sistem samoupravnega planiranja, kateri je zasnovan na samoupravnih družbenih planih. S samoupravnim planiranjem delavci zavarujejo uresničevanje svojih pravic do dela s sredstvi družbene lastnine.

Uresničevanje svojih pravic dela delavci s samoupravnim planom ugotavljajo osnovne naloge, katerih izpolnitev mora doprinesti izboljšanje osnov, pogojev dela in rezultatov dela, katere ustvarjajo in bogatijo materialne, kulturne, znanstvene, prosvetne, socialne in druge oblike za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb. Skladno s tem delavci s samoupravnim planom ugotavljajo namensko angažiranje dohodka, udeležence v planiranju družbene reprodukcije in sporazumno urejajo medsebojne dohodkovne odnose, medsebojne obveznosti, pravice in odgovornosti, katere izhajajo sporazumno iz utrjenega zaporedja dohodka ter opredeljenih nalog, katere je treba doseči.

Izdelava sistema samoupravnega planiranja spada v vrsto prioritarnih nalog sedanje etape družbenega razvoja. Pri reševanju te važne sestavljene naloge so angažirane pomembne družbene sile.

Problematika izgradnje koncepta samoupravnega planiranja ni enostavna in enkratna, temveč je zahtevna naloga in proces, ki zahteva stalno dograjevanje načina življenja in prostora, v katerem živimo.

V navedeni zvezi izhajajo tudi interesi vseh objektov in

subjektov DO Elan, da izdeluje svoje programe in plane, ki predstavljajo najširši družbeni dogovor delovnih ljudi o razvojni politiki in o smernicah za ukrepe pri usmerjanju družbeno-političnega in družbeno-ekonomskega razvoja v ožjem in najširšem smislu.

Skupne osnove

S planiranjem delavci v temeljnih organizacijah združenega dela (v nadaljevanju TOZD) in delovne organizacije Elan (v nadaljevanju DO) uresničujejo pravico in dolžnost urejanja in usklajevanja odnosov v družbeni reprodukciji, posebej v razvoju proizvodnih sil in sredstev, produktivnosti dela, materialne in socialne varnosti, pripravljenosti na splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito in v smotrni uporabi prostora ter varstva in izboljšanja življenjskega okolja.

Samoupravno planiranje mora zajeti pridobivanje in razpolaganje z dohodkom, s čim dohodkom, sredstvi za osebne dohodke, upoštevajoč živo in minulo delo v mejah samoupravnih pravic in medsebojnih odgovornosti delavcev združenih v TOZD in DO.

TOZD in DO sprejemajo v skladu z osnovami, sprejetimi s samoupravnimi sporazumi o osnovah plana tega sporazuma TOZD in DO in dolgoročne, srednjeročne in letne plane.

Z dolgoročnimi plani, ki se sprejemajo za obdobje nad pet let (deset in več let), TOZD in DO določajo splošno orientacijo in razvoj ter dolgoročne smeri in cilje tega razvoja, zlasti pa spremembe strukture proizvodnje in razvoj produkcijskih samoupravnih odnosov.

Srednjeročni plan je temeljni plan ekonomskega in družbenega razvoja in se sprejema za obdobje petih let. Temeljni na skupno cenjenih možnostih za uresničevanje splošne orientacije dolgoročnih ciljev in smeri razvoja, ki jih določa dolgoročni plan.

Srednjeročni plan TOZD in DO vsebuje zlasti:

- skupne razvojne, gospodarske, socialne, kulturne in druge interese, cilje in naloge ter skupno ekonomsko in socialno politiko kot tudi sredstva za njihovo uresničevanje;
- pogoje in oblike združevanja dela in sredstev v zvezi z uresničevanjem ciljev in nalog

- medsebojne ekonomske in druge odnose oziroma pravice in obveznosti nosilcev planiranja

- ukrepe in aktivnosti nosilcev planiranja ter smernice in okvire za ukrepe ekonomske politike.

Za smotrnejše uresničevanje srednjeročnega in dolgoročnega plana sprejmejo delavci v

TOZD in DO letne plane v skladu z dinamiko reprodukcijskega procesa in potrebami, določenimi s srednjeročnim in dolgoročnim planom.

TOZD in DO in delovne skupnosti izvajajo letne plane TOZD in DO z mesečnimi operativnimi plani in konkretnimi odločitvami, ki so jih dolžne medsebojno uskladiti.

Pri samoupravnem planiranju v DO se upošteva načelo sočasnega in kontinuiranega planiranja.

Sočasno planiranje obvezuje nosilce planiranja na sočasno pripravljanje, medsebojno usklajevanje in sprejemanje planov.

Kontinuirano planiranje obvezuje nosilce planiranja na nenehno analiziranje in predvidevanje svojega dela in raz-

svoje medsebojne odnose v združenem delu.

- soglašajo, da morajo na svoji poti k postavljenim ciljem nadalje razčiščevati in izgrajevati medsebojna dohodkovna razmerja na osnovi kriterija družbeno priznanega vloženega dela in sredstev.

- ugotavljajo, da določbe tega sporazuma kažejo na današnjo stopnjo medsebojnih odnosov, obenem pa soglašajo, da je treba sporazume sproti sporazumno dopolnjevati z lastnimi izkušnjami in spoznanji kot tudi z določili zakona o združenem delu.

- so sporazumni, da k sporazumu pristopijo tudi druge organizacije združenega dela (OZD) in vse tiste OZD, ki so dohodkovno povezane v procesu proizvodnje. Soglašajo tudi, da se posamezni podpisniki tega sporazuma lahko vključijo v sporazum drugih asociacij

Priznanje Elanovi trgovini Zagreb na velesejmu

voja za naslednje plansko obdobje.

Za vse podpisnice tega sporazuma je dogovorjena enotna metodologija planiranja, ki je sestavni del tega sporazuma.

Samoupravno planiranje delavci v TOZD uresničujejo tako, da z osebnim izjavljanjem določajo smernice za plane TOZD in elemente samoupravnega sporazuma o osnovah planov TOZD in DO, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, s katerimi jo neposredno ali prek njene delovne organizacije vežejo dohodek, združevanje dela in sredstev ter drugi interesi na način, ki ga določajo statut TOZD DO Elan in zakon.

SKUPNE OSNOVE

TOZD in DO – podpisniki tega sporazuma:

- se obvezujejo, da na osnovi dosedanjega skupnega dela, dosežene stopnje razvoja, doseženega obsega sodelovanja, predvidenih razvojnih možnosti za plansko obdobje in nujne potrebe po še bolj koordiniranem delu uredijo

cij združenega dela upoštevajoč pri tem obveznosti iz tega sporazuma.

Namen sporazuma

Podpisniki sklenejo samoupravni sporazum z namenom:

- da bi uresničili družbeno ekonomske cilje dolgoročnega, srednjeročnega in letnega plana, ki temelji na hitrejšem uvajanju moderne tehnologije obdelave materialov in podatkov, uvajanju boljših in smotrnejših oblik dela in poslovanja,

- da bi se vsi delavci TOZD in DO sporazumevali za uresničevanje politike gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja DO Elan, ob odločnem in doslednem izvajanju stabilizacijskih ukrepov,

- da bi dolgoročno uskladili svoje medsebojne interese,

- da bi zagotovili optimalno izkoriščanje svojih obstoječih in novih zmogljivosti,

- da bi s programiranim in usklajenim obsegom proizvodov in storitev dosegli čim boljše kvaliteto s čim nižjimi stroški in v pravem času,

— da bi zagotovili rast družbenega proizvoda, dohodka in osebnih dohodkov, povečanje produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti ter v tem posredno vplivali na povečanje ravni družbene produktivnosti,

— da bi zagotovili stalnost in socialno varnost zaposlenih z izboljšanjem delovnih pogojev in družbenega standarda,

— da bi s skupnimi naporimi obdržali oz. povečali izvoz proizvodov in storitev ter vplivali na zmanjšanje uvoza surovin in opreme ter tako izboljšali čiste devizne učinke,

— da bi vzpodbudili in povečali materialni interes za doseganje večjega dohodka,

— da bi v nadaljnji razvoj vključevali oz. povečali varčevanje živega dela in materiala, skrbnejše gospodarjenje z vsemi vrstami energije, zagotavljali zdravo okolje za življenje in delo vseh delavcev in občanov,

— da bi intenzivno uresničevali politiko povezovanja v reprodukcijske celote tako znotraj DO kot izven, ki bodo temeljili na dominantnih proizvodih in socialnih faktorjih,

— da bi pospeševali razvoj manj razvitih in obmejnih območij, s čimer bi med ostalim reševali problem nezaposlenosti,

— da bi dograjevali samoupravno in poslovno organizacijo dela v smislu utrjevanja medsebojnih odnosov in izboljšanje poslovnih rezultatov.

Podpisniki sporazuma

Podpisniki-subjekti tega samoupravnega sporazuma so:

1. Vse TOZD in DSSS v DO Elan in to:

- 10. TOZD smuči
- 11. TOZD športna orodja
- 12. TOZD plastika
- 13. TOZD trgovina
- 14. TOZD institut
- 15. TOZD vzdrževanja strojev in naprav
- 16. DS skupnih služb

2. Proizvodne OZD in drugi proizvajalci, ki so poslovno vezane na naš proizvodni program, se sklene poseben samoupravni sporazum ali pogodba.

3. Dobavitelji energije, reprodukcijskega materiala, osnovnih sredstev in storitev, s katerimi se sklene posebni samoupravni sporazum oziroma pogodba.

4. Stalni odjemalci proizvodov in storitev, s katerimi se sklene posebni samoupravni sporazum oziroma pogodba.

5. TOZD in druge organizacije ter skupnosti s področja izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva in informacijskih dejavnosti kakor tudi družbenih dejavnosti.

Podpisniki samoupravnega sporazuma soglašajo, da pooblaste za podpis tega samoupravnega sporazuma delavca, ki bo izvoljen na zboru delavcev.

Zvezni kapetan o namiznem tenisu

Srečanje

Vsako jesen (letos 25.—30. oktober) se predstavi Elan našemu glavnemu mestu. Sejem učil je tokrat združeval izdelovalce in prodajalce športne opreme, tako da je bilo videti, kolika je priljubljenost Elana v Srbiji.

Ko se je v soboto prva Elanova skupina vračala in željno prebirala zadnje Delo, nas je na letališču Surčin presenetil obisk Dušana Osmanagića — zveznega kapetana namiznoteniške moške ekipe. Priložnosti nisem hotel zamuditi, prijeten klepet vam bom skušal opisati.

Najprej se nam je opravičil, ker nas ni obiskal že na sejmu (službeno zadržan), čeprav smo ga povabili. Prav v času pogovora se je v Ljubljani odvijal pozivni turnir, ki ga je sklical, da si bo ogledal formo fantov le drugi dan. Mimogrede je potegnil paralelo z nogometom, čeprav meni, da se z njim po popularnosti ne morejo meriti. Vendar pa rezultati, ki jih že dvajset let dosegajo, ostajajo več ali manj neopazni in nepriznani, kljub temu da strokovnjakov za vzgojo mladih praktično nimamo (pri nas dva trenerja, na Kitajskem 500–700 na leto!). Mimogrede je omenil dvoboj s Kitajsko v Kranju (november) na naših mizah, kar je lepo priznanje.

Zaprosil sem ga za trenutno oceno stanja v namiznem

tenisu in mesto naših v Evropi (skopa poročila ne dopuščajo primerjave z vzhodnjaki, kjer se stanje, posebno v Kitajski, hitro menja).

Odgovor je bil zelo širok, povzemam: res je, da so minili časi Korpe, Vecka, Stipančiča in deloma Surbeka, vendar mladi rod (Frank, Kovač, Janković, Škorić) stalno napredujejo in so trenutno v evropskem vrhu. Med tema skupinama je 5–8 igralcev, ki so svoj talent že pokazali (spomnimo se Čordaša, Savnika, Karakaševića, Jurčiča, Mesaroša idr.) in ki znajo kar dobro zaigrati. Trenutno pa je Šurbek še brez konkurence, sledijo mu Kosanović, Stipančič in Kalinić, ki tudi največ obeta. Ko označuje posamezne igralce, ne more mimo Šurbekove zagnanosti in poslušnosti, mimo Stipančičevih muh in mimo Kalinića, ki ga postavlja ob novi rod (Diamond, Douglas, Torsell, Gergely).

Mimogrede je prikazal še ITTF (mednarodno zvezo) in njihovo koruptivnost, ki se da zaključiti iz naslednjega: evropska liga se igra na švedskih mizah, nemške mrežice, angleškimi žogicami v nizozemskih boksih. Tudi predpis za težo žogice je ohlapen (0,35 do 0,45 g), tako da igralci nimajo dvakrat enakih pogojev. Sovjeti so napravili tri skupine kvalitetnih igralcev za občutek žogice in ugotovili so, da ima zadnja mnogo boljši občutek za težo, obliko ter otip

žogice, kot pa naslednja prva v drugih športih (tenis). Kako pa je s kvaliteto žogic, po kaže dejstvo, da 800 žogic, kolikor jih dobimo iz Kitajske za vsak turnir, je 60–80 idealnih, pa še od teh mu jih Stipančič izbere samo polovico. Zato se nikar ne jezimo, ko igralci dolgo izbirajo (po novem plaščno) žogico.

V zadnjem času je pojava novih materialov. Zanimalo me je, kako je s takojmenovano travo in protiorojem za njo.

Trava je izraz za reket, ki ima 1–2 cm dolge nitke na osnovi gume. Po dobrem letu so uspeli dati travi pravo mesto, ni pa še prave obrambe. Po dani rotaciji (spin) bi lesen reket imel enojko, najboljši soft pa desetko. Dolgo so mislili, da je rang trave nad softom, pokazalo se je, da ima oceno tri, kar je presenetljivo. Zmotno je mnenje med nami, da je namizni tenis igra refleksov, pravi, da je to igra predvidevanja in čisto normalnega refleksa. To trditev podkrepi takole: tudi najboljši refleksi bi na močno tolčeno žogico vrnili šele enaindvajset metrov od mize. Zatorej obramba proti igralcu, ki bi imel le travo, ni več problem; po dveh Kaliničevih zmagah na Kitajskem pa so Kitajci začeli obračati reket in nasprotnik ni mogel predvidevati, s katero stranjo je dobil udarec. Proti taki igri pa pomaga le trening.

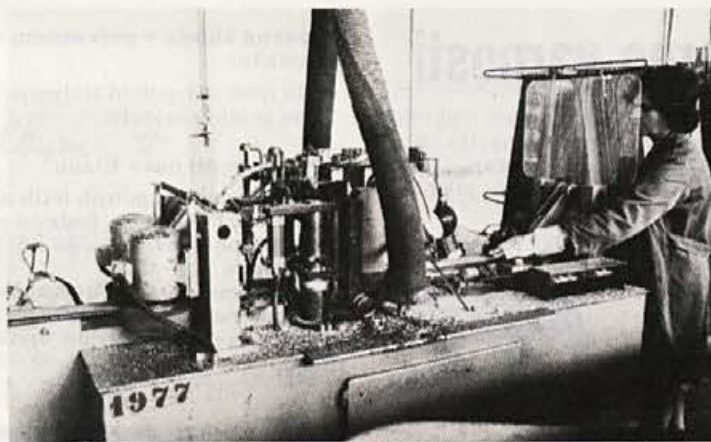
Pohvalno se je izrazil o naših mizah, pravi, da ni potrebnosti delati povsem nove mize (četudi boljše), ker se bodo naši igralci srečevali le s problemom več.

Da vrhunski namizni tenis nima kaj dosti skupnega z rekreacijo, pove tudi to, da trenutno team strokovnjakov išče snov, ki bi preprečevala nabiranje umazanije in vlage, ki je prisotna v dvoranah. Naši igralci, ki so večinoma spinnerji in pri topspin udarcih je dotik žogice s softom le bežen (reket navpično), mora biti soft vedno čist in suh.

Specifičnosti je bilo na pretek, težko je bilo zapisati vse. Prijeten sogovornik s svojo prepričljivostjo ustvari v nas podobo človeka, ki ve, kaj hoče in ki se svoje odgovornosti popolnoma zaveda. Njegov nastop je garancija za uspeha novega igralca, ki se znajde v njegovi beležnici, uspehi, ki jih je dosegel, so potrjalo avtoritete. Nemogoče je bilo zapisati vse, kar nam je povedal, saj je strokovno zelo širok, mnogo zanimivosti pove na rob.

Vtis, ki ga je napravil na nas, je, da prav tako osebno naš namizni tenis potrebuje, ob slovesu smo mu zaželeli še veliko uspehov, obljubil nam je obisk v tovarni v prvi priliki, upajmo, da prav kmalu.

Janez Urbanc

Stransko rezkanje in rezkanje žlebičev

Jugoslovanski skakalci s treninga na Češkem

Ob 25-letnici krvodajalstva

**RDEČI
KRIŽ
SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ODBOR**

podeljuje ob 25-letnici
prostovoljnega
krvodajalstva

priznanje

**ZASLUGE ZA
KRVODAJALSTVO**

DELOVNI ORGANIZACIJE **ELAN** BEGUNJE

za aktivnost pri razvijanju
solidarnosti med ljudmi
na področju krvodajalstva

Ivica Znidaršič, sekretar RO RKS
Maks Klanšek, predsednik RO RKS

Ivica Znidaršič
Maks Klanšek

Ljubljana, 1978

25 let že mineva, odkar je RK v Sloveniji prvič organiziral prostovoljno akcijo krvodajalstva. Praznujemo torej 25-letnico najbolj humane, solidarnostne in skupne akcije. Že kmalu na začetku je namreč postalo jasno, da krvodajalstvo ne more ostati samo stvar RK, Zavoda SRS za transfuzijskih oddelkov splošnih bolnišnic, ampak da mora to postati splošna družbena skrb.

Zanesljivo lahko ugotovimo, da gre pri prostovoljnem krvodajalstvu za našo skupno akcijo, akcijo vseh občanov in delovnih ljudi Slovenije, vseh tistih, ki kri dajejo, tistih, ki kri prejema, kot tudi tistih, ki dejavnost krvodajalstva organizirajo. Da bo krvi, tega ne nadomestljivega zdravila, ki ga ne more izdelati nobena tovarna, ki ga lahko da le human, solidaren in zdrav človek, vedno dovolj, so vitalne koristi občana in delovnega človeka in interes celotne družbe. To je korist, ki je resnično v prid vsakemu posamezniku in obenem splošno družbenemu interesu. Prispevati k zadovoljevanju tega skupnega družbenega interesa, je naloga posameznika v tem, da postane krvodajalec; temeljnih organizacij združene dela, vzgojno izobraževalnih institucij, družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti pa v tem, da ustvarjajo pogoje, v katerih bo sleherni občan in delovni človek s prostovoljno odločitvijo, da daruje kri, lahko izrazil svojo humanost brez škodljivih po-

sledic za njegov socialno-ekonomski položaj.

Krvodajalstvo je eden najvišjih izrazov solidarnosti med ljudmi, saj si darujejo življenjsko tekočino, del sebe zato, da bi rešili življenje sočloveku.

Upravičeno je RK Slovenije ponosen na svoje delo, ki je obrodilo tako bogate sadove, saj je v teh 25 letih nad 500.000 prebivalcev Slovenije izrazilo svojo solidarnost na najbolj neposreden način tako, da je darovalo del sebe za zdravje sočloveka — svojo kri. A. T.

V naši delovni organizaciji je odziv ob krvodajalskih akcijah velik. Med nami je tov. Knavs Alojz, aktivist RK, ki ima velike zasluge za organizacijo teh akcij. Poleg tega je največkrat daroval kri (26 krat).

Ob letošnji jubilejni proslavi na Bledu so mu podelili posebno priznanje »ZASLUGE ZA KRVODAJALSTVO«.

Delovna organizacija pa je ob tej priliki prejela spominsko plaketo.

Ob tednu požarne varnosti

Teden požarne varnosti je vsako leto zadnji teden v oktobru. Glavni cilj v tem tednu je požarno preventivna akcija. Z njo želimo opozoriti vse delovne ljudi in občane na požarne nevarnosti, ki vsako leto prizadenejo mnogo ljudi s škodo, ki jo povzroči na družbenem in zasebnem imetju.

Naša prizadevanja pa so usmerjena predvsem v to, da občane in delavce opozarjamo na vsakdanje primere požarov, ki največkrat nastanejo zaradi neprevidnosti, malomarnosti in nevednosti.

Posledice teh nepremišljenosti so ne samo materialne, ampak tudi psihološke.

Naša prizadevanja za zmanjšanje števila požarov, ki požirajo milijone in milijone družbenega in zasebnega premoženja, so tudi prispevek in ekonomske moči naše družbe.

Požari in požarna škoda v letu 1978 v SR Sloveniji:

Število požarov:

— v družbenem sektorju	386
— v zasebnem sektorju	470
skupaj	856

Materialna škoda pa je znašala skupaj 44.823.518 din

Objekti, ki so goreli — družbeni sektor

— industrijski objekti	7.133.398 din
— stanovanjska in komunalna dejavnost	4.921.590 din
— kmetijstvo in gozdarstvo	2.477.131 din
— trgovina in gostinstvo	2.485.810 din
— obrtništvo	1.510.480 din
— prometna sredstva in zveze	1.158.200 din
— gradbeništvo	572.600 din
— kulturni in prosvetni objekti	276.000 din
— objekti družbene dejavnosti	155.500 din
skupaj	20.690.708 din

Požarna škoda v privatnem sektorju pa znaša:

24.132.810 din

— 10 ljudi je izgubilo življenje, večje število pa je bilo ranjenih.

Kako pa je pri nas v Elanu?

Res je, da v zadnjih letih ni bilo večjega požara, ki bi povzročil materialno škodo. Toda to nas ne sme zavajati, saj je bilo več začetnih požarov, ki pa so bili takoj pogašeni s strani gasilcev in zaposlenih.

Požarna obremenitev našega podjetja je zelo velika, zato je dolžnost ne samo požarno varnostne službe, temveč slehernega zaposlenega, da dosledno upošteva vse požarno varstvene predpise na svojem področju dela.

Andrej Resman

Uspela vaja z gasilskim topom

Nekateri so ostali v prijetni družbi z Bojanom Križajem še pozno v noč

Naša smučarska elita je imela v oktobru kondicijski trening na Pohorju. Izkoristili smo izjemno priložnost in zaprosili Bojana Križaja in tehničnega direktorja naše smučarske reprezentance Toneta Vogrinca, da posvetita nekaj časa našim domačim kupcem. V sodelovanju s trg. podjetjem »JEKLOTEHNA«, trg. hiša »MERKUR«, »RADENSKA« Radenci in trg. podjetjem »POTROŠNIK« iz Murske Sobotne smo organizirali obisk Bojana Križaja v Mariboru in Murski Soboti.

Številni obiskovalci, ki so pričakali Bojana Križaja, so prejeli avtograme, mnogi med njimi pa tudi Bojanove plakete.

Bojan Križaj in Tone Vogrinc pa sta odgovarjala obiskovalcem na številna zanimiva vprašanja.

Prav gotovo bo ostal mnogim obisk Bojana Križaja v najlepšem spominu.

Predstavniki za SRS:
Tine Bertonec

Križaj z domačimi kupci...

Nekje v množici daje Bojan Križaj avtograme zbranim v trgovskem podjetju POTROŠNIK v Murski Soboti

Smučarska šola »Pohorje« – album Elanu

Špoštovani!

*Prejmite ta album v
zahvalo za naše uspešno
sodelovanje v preteklih
sezonah. Ostaja nam
upanje, da bo tako tudi
v bodoče.*

S tovariškimi pozdravi!

*Člani
Smučarske šole »POHORJE«
MARIBOR*

Pohorje: z Elanom naprej!

ELAN SKI

Mariborčani z našimi smučmi na francoskih smučiščih

ELAN

**Proizvodnja
sani**

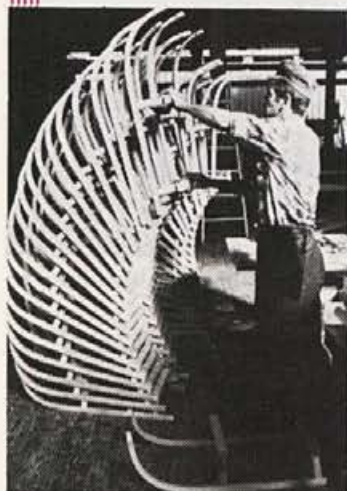
ELAN

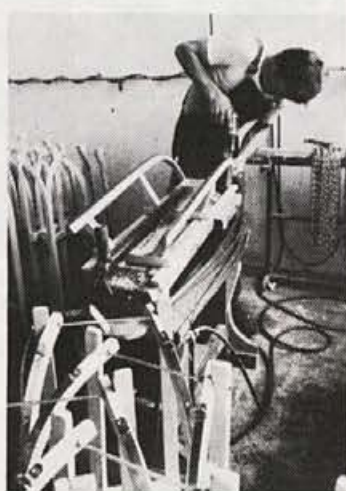
Obdelava polizdelka sani

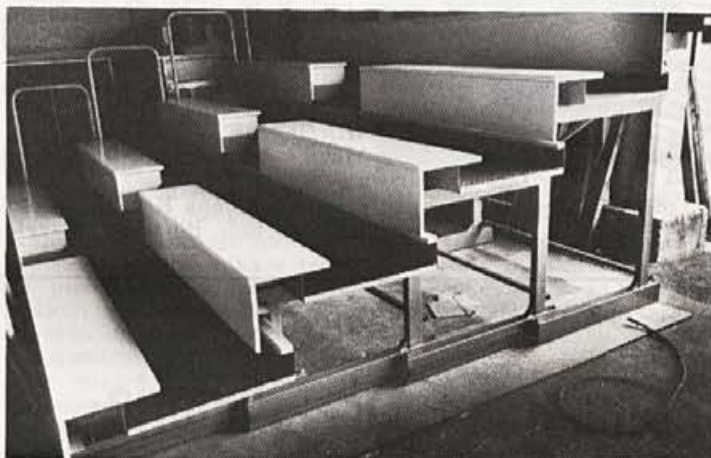
Parjenje in krivljenje krivin za sanke

Ogrodja sani

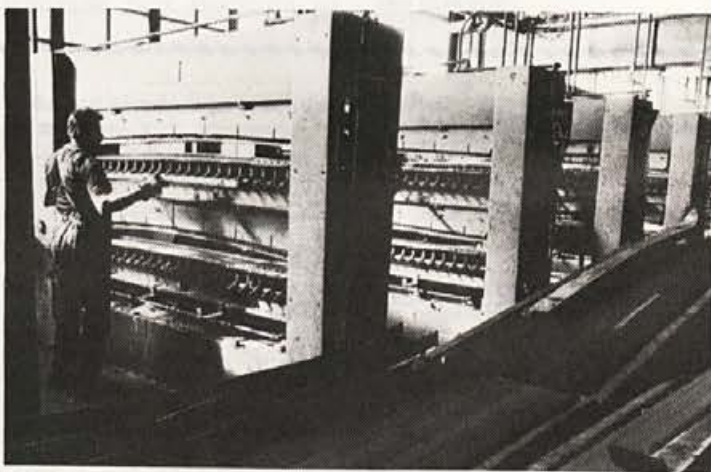
Montaža okovja na sani

Pomične tribune, nov izdelek TOZD Športna orodja

Montaža sani

Stiskalnice smuči

Mednarodna razstava športne opreme in rekvizitov za telesno kulturo od 25. X. – 30. X. 1978 v Beogradu

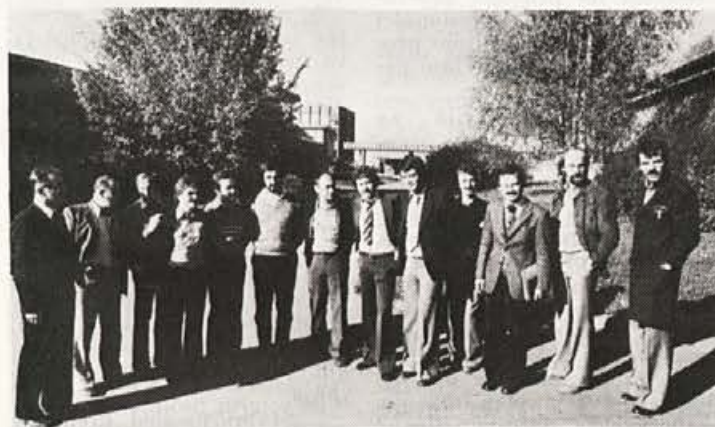
Lepljenje tekaških smuči

Vodja programa alpskih smuči pri firmi FISCHER iz Rieda, g. Rauch s soprogo v Elan-u

Zvezni sekretar in republiški sekretarji za tržišče in cene, direktor Zavoda za cene SRS in republiški tržni inšpektor SR Slovenije v Elan-u

Naš novi zastopnik za Zah. Nemčijo Fa. DSI, Weitnau, in njeni zastopniki, ki bodo v prihodnjem letu prodajali naše smuči

Uredniki športnih radijskih redakcij Jugoslavije si ogledujejo maketo Brnce

250 carinikov — športnikov iz cele Jugoslavije

Zelo cenjen obisk iz Impola, Slovenska Bistrica

Vojaki inženirske enote, gostje obč. skupščine Radovljica

Pedagogi iz SR Srbije, gostje Zavoda za šolstvo Kranj

ELAN

ELAN

ELAN

Nič nas ne sme presenetiti

Mesto in vloga protipožarne zaštite v sistemu civilne zaštite

Zaščita pred požari v vojni predstavlja važen element vsepšopnega ljudskega odpora in je eden od glavnih nalog civilne zaštite. Od njene organiziranosti, opremljenosti in pravočasne intervencije zavisí zaštita življenj in reševanje materialnih dobrin. Iz takšnega načina zaštite pred požari izhajajo njene naloge, ki v osnovi sestavljajo mere zaštite pred požari in postopek za uspešno gašenje požarov. V sodobnem vojskovanju je eden od osnovnih strateških ciljev sovražnika, da uniči civilno prebivalstvo in strateške objekte. V izboru napadalnih borbenih sredstev prevladujejo zažigalna in kombinirana rušilno-zažigalna sredstva. Vojna tehnika, posebno nuklearna, je dosegla takšen nivo, da lahko ogrozi vsak kot zemeljske površine.

Iz teh, v osnovi poznanih rušilnih možnosti sodobne vojne tehnike, izhajajo obveza družbe, da v teku miroljubnega razvoja, poskrbimo za čim efikasnějšío zaščito, da bi v morebitni vojni bilo število žrtev čim manjše. Pokazatelji prikazujejo, da v vsaki novi vojni raste število žrtev med civilnim prebivalstvom, v odnosu na vojaške žrtve. Težišče naših naprav moramo usmeriti predvsem na protipožarno in zakloniščno zaščito. Če sta ti dve zaščiti usposobljeni, lahko predvidevamo, da smo izvršili najvažnejše naloge.

Po svetovnih ocenah, škoda pri požarih, ki jo prinašajo napadi iz zraka na mesta, v drugi svetovni vojni predstavlja 80 % skupne škode. Do sedaj je poznano veliko število zažigalnih sredstev, ki jih koristijo v vojni tehniki: napalm, pirogel, beli fosfor, elektron in alikalni metali.

Klasična sredstva, ki se največkrat razvrščajo v tri skupine:

- a) fugasne avionske bombe, rakete, topovska in mitraljezna oborožitve letal in slično;
- b) specialno zažigalne bombe, ki so jih pogosto uporabljali v drugi svetovni vojni in so polnjene z zažigalno zmesjo na bazi fosforja in termita;
- c) goreče avionske bombe, poznane pod imenom napalm-bombe, katerih namen je povzročanje velikih požarov.

Napalm-bomba je izdelana že v drugi svetovni vojni, kasneje izboljšana in njena efikasnost je posebno odkrita v korejski vojni. Relativno poceni proizvodnja. Doseže pa velik efekt pri požarih. Možno pa je pričakovati izboljšanje napalm-bombe, katere toplotno delovanje bi bilo še večje in zaštita proti njim bi bila še bolj otežkočena.

Gašenje požarov povzročeni z napalm-bombami je zelo težavno in se lahko uporablja samo kemična sredstva (pena in prah). Pri manjših požarih pesek, prekrivala in slično.

Preventivne protipožarne mere se nanašajo na različne dejavnosti, od korišćenja posameznih objektov, ki imajo poseben pomen. Težko je danes razlikovati razliko med mirnodobskimi merami zaštite in požari v vojni. Pod današnjimi pogoji razvoja gospodarstva, današnje urbanizacije, tehnike in tehnologije — zaštita pred požari in eksplozijami postaja zahtevna in težavna.

Današnji tehnični-tehnološki proces, kakor koli odpira poti uspehom ljudskega ustvarjanja, istočasno ustvarja potencialno nevarnost za življenja ljudi in imetja, če se istočasno ne prevzemajo aдекватni ukrepi zaštite.

Zaradi tega mora biti razvoj zaštite pred požari usklajen z razvojem gospodarstva, družbenega standarda, urbanizacije, današnje tehnike in tehnologije. Izmed številnih potrebnih mer za zaščito pred požari v tovarnah moramo omeniti samo nekaj najpomembnejših faktorjev.

1. Ognjevarnost stavb bi morala biti zajamčena že pri sami gradnji, da je zgrajena iz takih materialov in konstrukcij, ki imajo največjo ognjevarnost.

2. Nujno je, da se kar najhitreje opušča tradicionalni sistem zaprtih blokov po mestih in se uporablja tako imenovana svobodna gradnja s širšimi ulicami, trgi, parki, ki naj služijo kot prepreka za širjenje požarov. Pri projektiranju je potrebno predvideti protipožarno zidovje in druge konstrukcije za preprečevanje širjenja požarov.

3. Skladišča lahko vnetljivih materialov je potrebno locirati izven naseljenih mest, odnosno delovnih mest.

4. Lokacija gasilskih enot mora biti na najbolj ugodnem

mestu za uspešno intervencijo v slučaju požara ali vojnega napada.

5. Preskrba z vodo je največji problem pri gašenju požarov, dekontaminaciji in preskrbi prebivalstva. Zaradi tega pri izgradnji mest in tovarnih izgradnji poleg hidrantske mreže (v vojni možna poškodba), izgraditi posebne odprte baze, ki v miru lahko služijo kot plavalni bazeni.

Osnova organiziranja gasilstva in gasilskih enot

Zaščita pred požari v sodobni vojni je glavna obveza civilne zaštite. Gasilska organizacija in strokovni kadri — z aktivnim sodelovanjem in skupnim delom v mirnem času, izobražujejo v gasilstvu delovne ljudi pred nevarnostjo požara v mirnem in vojnem času. Kot osnova za ugotovitev števila članstva v tovarnah, KS in občini naj bo osnova izvršena ocena ogroženosti in posneto stanje požarne obremenitve področja in objektov. Na osnovi teh pokazateljev se utrdi opravičenost gasilske službe, ali se bo gasilska služba osnovala na principu prostovoljnega društva, profesionalci ali kombinirano z jedrom profesionalnih kadrov in člani gasilskega društva.

Gasilska organizacija za JLA predstavlja najbolj organizirano moč za zaščito pred požari. Ona je z največjim delom tehnično solidno opremljena. V ekipah je strokovni kader, ki je zadosti mobilni in pripravljen za intervencije. Njihova preorientacija iz mirnega v vojno stanje ne more predstavljati organizirajski problem, posebno, če se dosledno ustvarja plan razvoja gasilstva, za potrebe mirnodobske izgradnje objektov.

Prostovoljno gasilstvo je nezamenljiva družbena moč, za zaščito pred požari v miru, zaradi masovnosti, organiziranosti, strokovne usposobljenosti in tehnične opremljenosti ima pomembno vlogo v slučaju vojne nevarnosti. Zaradi tega interesi družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora nalagajo prostovoljnemu gasilstvu, da so prisotni v vseh delovnih organizacijah, KS in občinah.

So primeri, ko se v raznih organizacijah neodgovorno obnašajo in zanemarijajo družbeno vlogo in značaj gasilstva, ki je glavni element civilne zaštite. Družbeni interes nalaga, da se v vseh problemih takih pojavov zavzamejo efikasna

družbena merila. Z izgradnjo sodobnih gasilskih shramb in dobro opremljenostjo enot bodo gasilske enote pri intervencijah lahko dajale prioriteto reševanju ljudi, nudenje prve pomoči, črpali vodo iz poplavljenih objektov, oskrbovali ljudi, če pride do zastrupitve vode ali potresa in podobno.

Da bi pa enote lahko odgovarjale svojim obvezam v miru in vojni, se morajo stalno izpopolnjevati in napredovati v sistemu dela:

1. Izgradnja sodobnih gasilskih shramb s sodobno opremljenostjo.

2. Spremljanje sodobnih strokovno-tehničnih gibal iz oblasti zaštite pred požari, posebno požarnih efektov sodobnih borbenih sredstev in dosežkov na planu zaštite.

3. Strokovna in psihofizična pripravljenost gasilskih kadrov angažiranih v mirnem času, kot kadrov vojnih obveznikov razporejenih v gasilske enote.

4. Planiranje in nabava osebne in skupne opreme za redne intervencije v posebno težkih pogojih.

5. Evidentiranje in proučitev važnih objektov in izdelava možnosti najhitrejših intervencije in taktike reševanja in gašenja.

6. Občasno preverjati funkcioniranje operativnega plana in intervencije, posebno funkcioniranje zvez, hitro aktiviranje gasilskih enot, funkcioniranje samozaščite pred požari in postopke za primer istega. Evidentiranje gasilske in druge opreme, ki se lahko koristi za gašenje in reševanje v težkih situacijah, sistem roko-vanja.

7. Stalni pregled prehodov po objektih.

Izvedba načrtov zaštite pred požari in načrtov organizacije morajo biti usklajeni. Realizacija načrta zaštite pred požari mora biti skupna skrb organov in organizacij.

Milan Stare

Bolj zdrav umreti

V prejšnji številki Naše smučine je začel izhajati prispevek tov. Janeza Urbanca pod gornjim naslovom. Tiskarski škrat je povzročil, da ni bilo uvoda in imena avtorja, za kar se vam lepo opravičujemo. Posebno še avtorju (Op. ur.)

Le-te sedaj masovno grade v NDR. Letno ima center 1,2 milijona uporabnikov. Uporaba zunanjih igrišč je prosta, če pa pride nekdo, ki si je igrišče rezerviral na plačal, vas lahko prežene z njega. To se le redko zgodi. Zanimivost teh centrov, ki jih kasneje opisujem, so nogometna igrišča brez trave, ker vzdrževanje ni ekonomično. Trije takšni centri pokrivajo območje mesta. Lokacija je približno 5 km iz centra, gradnje v bližini niso dovoljene.

Znotraj trikotnika grade centre za 10.000 prebivalcev. Enega takih smo si ogledali. Stoji sredi mesta ob olimpijskem stadionu, hala zgrajena leta 1935 za sejemske namene, za časa olimpijade 1952 preurejena v športno halo za treninge. Ima veliko dvorano, v kateri istočasno vadijo 7 športov, pritikline, malo dvorano za igre z žogo ter kompleks zunanjih igrišč. Objekt je glede na starost skromno opremljen in je edini v mestu, ki se sam vzdržuje. V kompleksu je zaposlenih 5 snažilk, 3 redarji in dva upravnika. Do 16. ure so vrata odprta za minimalno vstopnino, ki zadošča za vzdrževanje in evidenco. Po 16. uri pa do večera je objekt na razpolago organiziranim skupinam. Za časa obiska (dopolodne) je bila telovadnica 60% zasedena. Takih in podobnih objektov je v mestu mnogo. Komuna ima svojo rekreacijsko površino, poleg nje še ulice manjša igrišča. Ker šolski objekti niso zajeti v to mrežo, je dejansko mesto z objekti pokrito dvakrat. Drugi od treh velikih centrov je Olunkula, ki je nov in ga Finci zelo radi pokažejo. Je tipičen primer izrabe površine poleti in pozimi. Ledeni stadion za hitrostno drsanje in nacionalni hokej (nog. dimenzij) poleti z mrežami razdele v igrišča z modernim podom iz bitukavčuka na enozrnatem betonu in to v eni

uri. V celoti gledano je to glavna skrivnost za tako funkcionalno izrabo prostora in objektov za rekreacijo. Res pa je, da oni praktično ne poznajo smučišča za alpsko smučanje, ki so pri nas kot po pravilu daleč od mesta in jih zato ne moremo izrabiti kot večnamenske. Med objekti, ki so za obiskovalce med najbolj privlačnimi, je prav gotovo olimpijski stadion. Leta 1952 so bili Finci gostitelji, olimpijski ogenj je prižgal Paavo Nurmi, ki so mu pred tem postavili spomenik, ki še vedno priteguje mnoge turiste. To je bil čas Emila Zatopka – češke lokomotive in slavne madžarske nogometne reprezentance s Borzikom. Hidegkutijem in Grošičem na čelu. Sama izgradnja stadiona in vzporednih objektov je zamrznila gradnjo športnih objektov za deset let. Zanimiva primerjava se nam ponuja ob Sarajevu.

Lahti: tri skakalnice (90 m, 70 m, 50 m). V izteku levo spodaj bazen

Popoldne smo bili gostje finskega sekretarja za rekreacijo in dobro fizično kondicijo. Najprej nam je obrazložil pot objekta od želja do realizacije. Komuna napravi raziskavo, katero mora odobriti država in narediti načrte. Tega potrdi športni svet mesta, nakar ga obravnava ministrstvo za delo. Odobrene projekte država financira 60%. Denar državi pride od davkov in od športne stave. Od objektov forsirajo (in jih še kar naprej grade) osvetljene finban proge, ter pokrite plavalne bazene. Teh so po letu 1964 zgradili preko 130, vendar mednje niso vsi števili privatni in šolski. Že od nekdanje vse kulturne objekte grade v paketu tudi lokacijsko skupaj. Zanimivo, da so ti objekti grajeni za sedmo potresno stopnjo, čeprav se potresov ni bati. Kako motivirati ljudi za rekreacijo?

Oni to rešujejo na mnogo načinov, vsekakor pa jim je ob strani ves tisk in televizija. Na prvih straneh gesla kot: pojdi v službo s kolesom, ali poskrbi tudi za svoj motor, dnevno ležijo v podzavest bralcev, televizija ima kup oddaj kot naš tvt. Gibanje zagovarjajo kot nujno človeka in ga primerjajo s spanjem, jedjo in delom. Pri

njih v šolah tako intenzivno delajo na športnem področju, da so kasneje odrasli prav gotovo rekreativci. Ugotavljajo, da imajo glede na aktivnost tri skupine: prva tretjina vadi več kot 2-krat tedensko, druga 1–5-krat mesečno in tretja še manj ali pa nič. Prvi tretjini omogočajo vse, drugo pripraviti, da bo več vadila in v tretjo so usmerili vse sile. Znanstveno so se lotili vprašanja, zakaj tretja skupina ne vadi več. Ugotovili so, da objekti za njih stoje predaleč (za peš, kolo), ter utrujenost na delovnem mestu. Prvo odpravljajo s pravilno lociranimi novimi objekti, drugo pa z modernizacijo dela. Zanimivo je, da imajo v prodaji kasete, ki jih med pavzo poslušajo in vadijo po navodilih, zagotoviti pa jih mora delodajalec. Izreden motiv za rekreacijo imajo tudi v predsedniku republike Kekkonenu (že 23 let), ki vsako zimo preteče najmanj 1000 km. Prvo geslo pa je prej ali slej – država, ki mora omogočiti rekreacijo vsakomur. Tudi v DDR so na isti poti, v Švici pa Zavarovalni zavodi (ki so prav gotovo preračunljivi) grade objekte za rekreacijo, kar se jim bolj splača, kot pa plačevanje postelje in zdravil.

Naslednji dan vožnja po čudoviti pokrajini: jezera prehajajo v gozdove, polja so skopa s kiselskasto zemljo, dajejo ob trudu le eno leto, pa še ta je bolj skromna. Osamljene farme kraljujejo med polji, povsod te spremlja finska smreka, bor in breza, ki kot brezkončni tepih mehčajo pokrajino. Zjutraj je bilo pod ničlo, čez dan se otopli na deset stopinj. Morje in jezera jim zamrznejo sredi novembra, otopli se konec aprila. Pol leta imajo dan, pol leta noč, a vseeno vedno vozijo s prižganimi lučmi. Ceste imajo čudovite, gradnja jim ne dela težav, kajti trden bazalt omogoča gradnjo kjerkoli. Po naravi so ljudje precej vase zaprti – ukrotila jih je zemlja in podnebje, pa čeprav so danes izrazito industrijska dežela. Od leta 1919 imajo republiko in od takrat pridno obirajo sadove sistema. Dežela z 62.000 jezери in 30.000 otoki je 75% poraščena s kakovostnim gozdom. Les je navzoč vsepovsod in je tudi zelo racionalno koriščen. Lesa ne emajlirajo, temveč le impregnirajo, da ga je lažje obnavljati. Tehnološki napredek in izredno visok standard (mogoče še emancipacija žensk – od 1907 imajo volilno pravico) sta prilila ogenj na strast Fincev – pijačo. Mogoče je krivo tudi podnebje, ki je ostro in pa dolge polarne noči. Prohibicija je že dolgo v veljavi, restavracije (ravintola) pa so vsak večer polne. Kot zanimivost: med vikendi gre mnogo ljudi z vlaki in ladjami v Talin in Leningrad in piske kompozicije se veselo vračajo iz brezarinske cone. Tega problema ne obešajo na veliki zvon in prav mogoče je, da po-

Center športnega in rekreacijskega življenja v Lahtiju, objekt je enostaven in ekonomicen.

ložaj hočejo reševati s pospešeno rekreacijo, ki ne more imeti negativnih posledic.

Med vrsticami razlag smo po drugem dnevu sami začutili tihi problem in smo ga tudi razumeli, čeprav se nihče od razlagalcev ni približal tej temi.

Meka klasičnih smučarskih disciplin je Lahti. Mesto s 100.000 prebivalci leži 120 km severno od Helsinkov in je bilo letos prireditelj svetovnega prvenstva. Center idealno združuje zimski in poletni šport oziroma rekreacijo. V izteku večje skakalnice se v bazenu z ogrevano vodo od maja do septembra kopa pol milijona kopalcev. Ledeni stadion, ki se poleti spremeni v atletskega in ima poleg pokrite tribune še vse ostale pritikline od mest za novinarje pa do garderob, savn in ne vem česa drugega, ki služijo tudi za bližnje objekte. Ledena hala in napihnjena hala sta največji. Mesto ima v okolici 150 km stez, 17 naravnih drsališč, ki so osvetljena in poleti služijo kot igrišča, 30 km sprehajalnih stez, poleg tega še objekte za tipično finski šport – nacionalni hokej. Poleg tega imajo še edini alpsko-smučarski center. Poleti sta najpopularnejša športa odbojka in jadranje.

Eden od inštitutov, kjer Finci vzgajajo svoje strokovnjake na področju rekreacije, je Pajulahti, 25 km vzhodno od Lahtija v mestu Nastola. To je sodobno opremljena visoka šola, ki v obliki tečajev ali seminarjev usposablja voditelje rekreacije. Šele po letu 1935 so šolo odprli tudi za moške in je sedaj postala pravi center za vrhunsko gimnastiko. Obstojeci objekti nudijo obiskovalcem pravo udobje, stara dvorana za igre iz leta 1956 je vsa iz lesa. Grade tudi nove objekte, ki stoje v čudovitem okolju. Prav tedaj so za potrebe upokoencev, ki so imeli tečaj za vodje rekreacije, zvišali temperaturo za 3 stopinje. Inštitut ima kot vse visoke šole internate s polno mladino. Za

(Nadaljevanje na 12. strani)

Helsinki – mesto brez tipičnih mestnih tegob. Levo spodaj tribune olimpijskega stadiona, okolica (breze in jezero)

Bolj zdrav umreti

(Nadaljevanje z 11. strani)

svoje potrebe imajo tudi inter-
net televizijo.

Naš naslednji obisk je veljal mestu Hivinka, ki ima za svojih 36.000 prebivalcev imeniten center z mnogo sprehajalnih poti, skakalnico z znanim kapultom, na katerem so pripravljali bodočega svetovnega prvaka Raisenena. Cel kompleks je postavljen v gozd, tako da smo se zapodili na gobe, ki jih je nešteto. Na poti v Helsinke smo srečevali mladino na rokah in na kolesih, kot da bi se mesto pripravilo na naš prihod. Nočni Helsinki ni kaj dosti privlačen. Če je navaden dan, se lokali zapro ob 18. uri, razen najnujnejših, polno je spomenikov, med njimi je častno mesto spomin na ruskega carja Aleksandra II., ki je Fince priznal nacionalne svobode in denar. Sicer pa so Finci po drugi svetovni vojni izgubili izhod na Severno morje in preko 400.000 Fincev je pribežalo iz voborske pokrajine. Tako je gostota prebivalcev zelo nizka.

V zvezi s tem je tudi značilno za Finsko, da planira in gradi mesta z omejenim številom, ker v primeru širjenja mesta pride do problema infrastrukturnih objektov. Raje se odločijo za satelitska mesta. Eno takšnih najbolj znanih je Tapiola, ki leži 12 km iz mesta proti zahodu. Značilno zanj je pritična gradnja vrstnih hiš in le v strogem centru je par stolpnic. Mesto naj bi imelo 24.000 prebivalcev, planirajo, da bo mesto polno čez 5 let. Je popolnoma neodvisno od Helsinkov in ima svoje šole, univerzo, ki jo obiskuje 2000 študentov. Zanimivo je, da ni bogatejših četrti in da je mesto pravzaprav v gozdu.

Finci so zelo ponosni na svojega pred 10 leti umrlega skladatelja Jana Sibeliusa. Spomenik mu je 6 let delala ženska in predstavlja orgle, ki v vetru zadone. Mesto je izrazito pomorsko in ker je pol leta uklenjeno v led, ni čudno, če imajo veliko in znano ladjedelnico za ledolomilce.

Sodobna arhitektura je v glavnem delo Saarinen in Aalta, ki sta učila sedanji rod, ki ne zaostaja. Palača Finlandija, v kateri je bila konferenca nevrščenih pred Beogradom, odeta v cremonski marmor, se kot labod ogleduje v jezerski gladini. Protestantov je 90 % in najsodobnejša cerkev, ki stoji v starem delu mesta v odsluženem kamnolomu, se imenuje leteči krožnik. V njej se ti zazdi, da bolj čuteče in boljše arhitekture ni mogoče napraviti. Lahko so upravičeno ponosni na moše, ki jim ustvarjajo okolje, res pa je, da so se imeli na čem učiti, kajti kulturna dediščina je ogromna. Finska in Slovenija – primerjava ni mogoča, čeprav je

res, da sta si naravi zelo podobni. Slovenija, ki leži praktično na prepihu vplivov in ima pravo mešanico stilov, nasproti nje pa Finska, odmaknjena, da lahko zadrži svojo neoskrunjeno pokrajino. Hiše, ki jih popoldne tako z veseljem delamo, nimajo kaj dosti skupnega s tipično našo arhitekturo. Nasprotno pa oni dobro poznajo tipske finske hiše, dreves ne sekajo nekontrolirano. Njihove hiše na podeželju so povečini lesene, redko kombinirane in še manj je popolnoma opečnatih. So živih barv, poslopja stojijo kot farme, vasi praktično ni, ko dobi pošto in par obratov, jo spremene v mestece.

Ko smo odhajali iz Finske, se nam je pokazala v vsem blišču. Tudi iz ptičje perspektive je videti izredno urejena, ceste, jezera, polja so kot detajli, zlit v kompozicijo. Dežele se jeseni ogrne v škrlat, ob katerih jezera s svojo modrino pridejo do izraza. Nehote vzljubimo to deželo, še rajši bomo držali pesti za njihove športnike.

Na področju rekreacije so Finci daleč pred nami. Zakaj? Ker oni točno vedo, kaj hočejo, kakšne imajo možnosti in njihovi cilji so bolj realni. Mi pa smo prehitri, hočemo obrat sadove, še predno jih je sonce ogrelo in vsaj na področju športa in rekreacije so kislji. Res je, da v zadnjih petih letih tudi pri nas kaže na bolje.

Objekti, ki jih je vedno več, nožične akcije se vrste. Pa vendar iz naše razdrobljenosti oziroma vrtičkarstva še dolgo ne bo solate za vse. Finski osebni standard ni ne vem kako visok. Za njihovo plačo se kupi lahko tri obleke, za našo vemo. Vendar si Finci standard predstavljajo nekoliko drugače – oni so osebne nega in družbenega združili in ga ne ločijo. In to zato, ker radi bivajo izven doma v naravi, v mestu in prav zato veliko prispevajo k polepšanju okolja. Pri nas pa se začne z domačimi, konča pa se z občinskimi plankami. Mi hočemo bivati kar doma – nejevoljni smo, če nas kdo meče iz fotelja, doma se nam kopičijo dobrine in jih hočemo sami uživati, s tem pa siromašimo družbo. Če ne zaradi drugega, se že zaradi tega v nas nekaj mora premakniti. Impulz naj bi bil navzoč vedno in povsod, da nam pride pod kožo. Akcija mora biti vseobsežna, ne sme biti lažna, zanjo morajo stati objekti in nas čakati.

Minil je čas, ko smo začeli prepričevati ljudi o potrebnosti rekreacije. Kako uspevamo? Poglejmo sebe in se rangirajmo v skupine. Če smo v zadnji, potem nemudoma ven, zakaj čakajo nas nezavezani čevlji, slaba volja in počutje, stres, menagerske bolezni in

infarkt. Ohranjajmo si dobro telesno kondicijo. Pravimo, da nimamo časa in čakamo, da nam kdo dokaže nasprotno. Poglejmo: teden ima 168 ur, delo 42, vračanje 10, spanje 56, ostane še 60 ur. Kako jih izrabiti, da nam ostane 3–5 ur na teden. Verjemimo, da je mogoče in čimprej poskusimo. Pravimo, da smo utrujeni, da nas po kosteh trga, da nas boli hrbtnica. Ali smo pred fizič-

nim naporom napravili par sklec, počepov, predklonov, kot vsak športnik, ki telo pred fizičnim naporom ogreje. Zelo je važno, da si tako navado privzgojimo, zanamci jo bodo imeli kot nujo, videli nas bodo, da spimo, delamo, jemo in se rekreiramo in Slovenci bomo zopet tisti klen rod, o katerem piše Askerc v pesmi: Slove-

Janez Urbanc

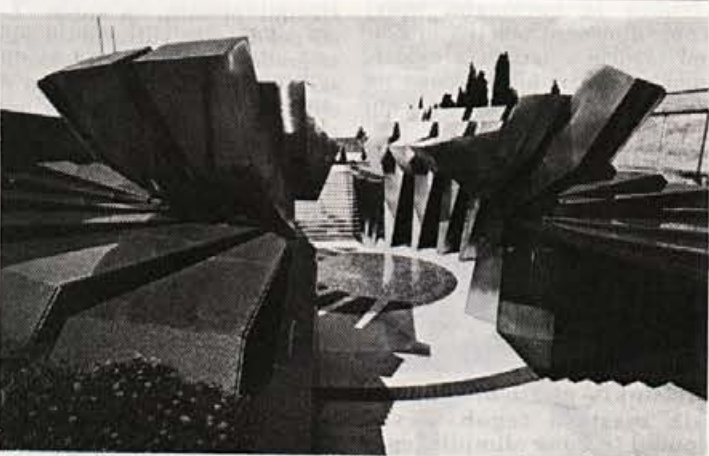
Elan je bil odprt vsem obiskovalcem 7. X. 1978

Ena od skupin pri ogledu Elan-a, 7. 10. 78

Pohorski fantje z RC – Elan ob helikopterju na tujem

Spominska kostnica Jugoslovanov, padlih, umrlih ali pogrešanih v Gonarsu – Italija

Seminar za poslovnost trgovin »Slovenijašport« o novi kolekciji smuči in o Marker vezeh

Trgovci iz Slovenije na seminarju na Bledu o novi kolekciji smuči in o Marker vezeh

POSVETOVANJA

Domači kupci na strokovnem seminarju pri firmi MARKER

REPUBLIŠKI KOMITE ZA TRŽIŠČE IN CENE LJUBLJANA

Tovarišu direktorju
in delovnemu kolektivu
»ELAN« BEGUNJE
BEGUNJE
NA GORENJSKEM

Ob priliki sestanka sekretarjev za tržišče in cene vseh jugoslovanskih republik in pokrajin v SR Sloveniji, v dneh od 6. do 13. 10. 1978, se je vaša organizacija odzvala prošnji Republiškega komiteja za tržišče in cene in odobrila obisk omenjenih predstavnikov v soboto, dne 7. 10. 1978.

Tega dne ste predstavnikom republik, kakor tudi sodelavcem Republiškega komiteja za tržišče in cene, v daljšem razgovoru izredno dobro predstavili vašo organizacijo, ki je za naše razmere nekaj specifičnega, zato pa smo toliko bolj z zanimanjem prisluhnili besedam tov. direktorja, ki je orisal zgodovino tovarne, njen razvoj in napredek ter probleme, s katerimi se srečujete glede na specifičnost proizvodnje, kar vse je bilo gostom dokaj neznano. S posebnim zanimanjem smo tudi prisluhnili pojasnilom v zvezi z vprašanjem odpiranja obrata vaše tovarne na avstrijskem Koroškem ter seveda tudi zanimivi problematiki v zvezi s plasmajem vaših proizvodov v svetovni konkurenci.

Prav tako je tudi sam ogled proizvodnje pomenil nam in našim gostom prijetno doživetje.

Ob tej priliki se vam tov. direktor, kakor tudi celotnemu kolektivu, zahvaljujemo za tople in prisrčne sprejeme.

Obenem pa se zahvaljujemo tudi v imenu naših gostov, ki so nesporno ugotovili, da je bil obisk izredno koristen.

PREDSEDNIK
Štefan Korošec, mgr. oec.

POPRAVEK:

**GALE – HROVAT
MEDOBČINSKA,
OBČINSKA IN
ELANOVA PRVAKA
V AVTO RALLYJU
ZA LETO 1978**

Pri kasnejših preverjanjih rezultatov smo ugotovili, da so organizatorji napravili še eno napako pri izračunu rezultatov. Zmotili so se pri seštevjanju kazenskih točk za dvojico GALE-HROVAT, ki sta si privzela le 143 kazenskih točk in ne 153. Tako sta zasedla prvo mesto in s tem pokal in medalje, ki temu mestu pripadajo. Upajmo, da bo dvojica Hegedič-Cučnik športno in v duhu fair playa sprejela ta popravek in jima izročila pripadajoča odličja.

Za tako športno potezo jima že vnaprej izrekamo priznanje za fair play.

Filip Praprotnik

Na skladišču lesa

Francka Mlakar v pokoj

**IZ TOZD –
ŠPORTNA ORODJA
KOVINSKA**

Koncem oktobra je odšla v zasluženi pokoj Francka Mlakar, ki je bila v Elanu od 15. 4. 1954, tj. skoraj celih 24 let.

Zaposlena je bila vseskozi v Kovinski delavnici, nazadnje kot skladiščnik orodja in polizdelkov.

Njeni najožji sodelavci so se od nje poslovili v petek, 27. 10. 1978 na Rodinah pri Mezeku in ji v zahvalo za vestno delo izročili skromno darilo.

Šport

Namizni tenis – Elan vodi

PO REZULTATIH OBČINSKEGA SINDIKALNEGA PRVENSTVA V NAMIZNEM TENISU, KI JE BILO V SOBOTO 14. 10. 1978 V TELOVADNICI OSNOVNE ŠOLE RADOVLJICA (10. športna panoga SSI-78)

Ženske do 27 let: (15 nastopajočih)

2. Horvatinovič Silvana	Elan Begunje	16
3. Bec Marija	Elan Begunje	13
7. Kolman Maja	Elan Begunje	5

Ženske nad 27 let: (4 tekmovalke)

2. Vavpotič Minka	Elan Begunje	16
4. Nerat Jožica	Elan Begunje	11

Ženske ekipno:

	Število točk	Število nastopov
1. ELAN Begunje	61	5
2. LIP Bled	40	2
3. Vezanine Bled	14	3
4.–5. Svoboda Bled	13	2
4.–5. SOB Radovljica	13	1
6. Veriga Lesce	9	3
7. Iskra Otoče	5	3

Moški do 27 let:

4. Potočnik Zvone	Elan Begunje	11
6. Praprotnik Filip	Elan Begunje	7
7. Dolar Milan	Elan Begunje	5
8. Aljančič Uroš	Elan Begunje	4
11. Cerar Jani	Elan Begunje	1
12. Debeljak Milan	Elan Begunje	1
17. Rozman Janez	Elan Begunje	1
21. Resman Jože	Elan Begunje	1
24. Olip Boštjan	Elan Begunje	1
28. Hrovat Brane	Elan Begunje	1
30. Stroj Miloš	Elan Begunje	1
36. Grčar Mirko	Elan Begunje	1
37. Zupan Tine	Elan Begunje	1
38. Legat Toni	Elan Begunje	1

Moški od 27 do 40 let: (45 tekmovalcev)

3. Urh Jože	Elan Begunje	13
4. Kozamernik Stane	Elan Begunje	11
13. Luznar Janez	Elan Begunje	1
15. Toman Slavko	Elan Begunje	1
19. Hegedič Lado	Elan Begunje	1
20. Gašperšič Miran	Elan Begunje	1
22. Bertonec Tine	Elan Begunje	1
24. Kokalj Rudi	Elan Begunje	1
25. Milatovič Ivan	Elan Begunje	1
30. Zajc Bojan	Elan Begunje	1
34. Blažič Tine	Elan Begunje	1
41. Vrečko Maks	Elan Begunje	1
42. Dežman Jože	Elan Begunje	1

Moški nad 40 let: (9 tekmovalcev)

7. Mevlja Brane	Elan Begunje	5
-----------------	--------------	---

Moški ekipno:

	Število točk	Število nastopov
1. Elan Begunje	77	28
2. Veriga Lesce	74	31
3. Iskra Otoče	52	12
4. LIP Bled	36	7
5.–6. GG Bled	20	5
5.–6. Almira Radovljica	20	1

7. HTP Bled	18	3
8. Svoboda Bled	13	4
9. Vezanine Bled	10	2
10. Hotel Grajski dvor	9	1
11.–12. SOB Radovljica	3	1
11.–12. DPO Radovljica	3	1

Ekipno skupaj:

	Število točk	Število nastopov
1. Elan Begunje	138	33
2. Veriga Lesce	83	34
3. LIP Bled	76	9
4. Iskra Otoče	57	15
5. Svoboda Bled	26	6
6. Vezanine Bled	24	5
7. SOB Radovljica	16	2
– HTP Bled	18	3
– Almira Radovljica	20	1
– Hotel Grajski dvor Radovljica	9	1
– GG Bled	20	5
– DPO Radovljica	3	1

Na tekmovalstvu je nastopilo 19 žensk in 96 moških ali skupaj 115 tekmovalcev iz 38 OOS.

V tekmovalstvu za celoletno uvrstitev na SSI 78 je po 10 športnih panogah trenutno naslednji vrstni red:

1. Elan Begunje	1194 točk
2. Veriga Lesce	1133 točk
3. Iskra Otoče	666 točk
4. Vezanine Bled	408 točk
5. GG Bled	393 točk
6. LIP Bled	362 točk
7. Sukno Zapuže	232 točk
8. Plamen Kropa	198 točk
9. Iskra Lipnica	196 točk
10. Kemična tovarna Podnart	151 točk

Skupaj je do sedaj na SSI 78 nastopilo v desetih športnih panogah 2088 članov sindikata iz 97 OOS.

Sindikalno prvenstvo Elana 1978

BECOVA IN PRAPROTNIK SINDIKALNA PRVAKA

V soboto, 28. 10. 1978, je bilo v telovadnici osnovne šole v Begunjah že peto Elanovo sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu za posameznike. Tokrat je bilo prijavljenih manj tekmovalcev kot lani, vendar so se tokrat tekmovalja skoraj vsi udeležili. Pohvalno pa je to, da so nastopile tudi štiri tekmovalke. Samo tekmovalje je potekalo brez večjih presenečenj in se tudi končalo s pričakovanim vrstnim redom. Izenačen boj za prvo mesto pa se je bil pri ženskah med Vavpotičevo in Becovo in je slednji uspelo zmagati šele v tretjem setu in to na razliko.

Tekmovalje je potekalo po starem sistemu, tako da so bili v predtekmovalstvu tekmovalci z žrebom razporejeni v štiri skupine, kjer so igrali vsak z vsakim. Po končanem predtekmovalstvu pa so igrali vsi prvi iz skupin predtekmovalja vsak z vsakim in tako vsi drugi in tretji itd. Na koncu smo tako dobili točno razvrstitev po mestih.

KONČNI VRSTNI RED:

1. Praprotnik Filip	9. Hanžič Janez
2. Potočnik Zvone	10. Olip Boštjan
3. Urh Jože	11. Zupan Tine
4. Aljančič Uroš	12. Hrovat Brane
5. Hegedič Lado	13. Vrečko Maks
6. Resman Jože	14. Milatovič Ivan
7. Mevlja Brane	15. Toman Slavko
8. Cerar Jani	

Odbojka

ENAJSTA ŠP. PANOGA NA SŠI 78

REZULTATI OBČINSKEGA SINDIKALNEGA PRVENSTVA V ODBOJKI ZA LETO 1978

Na tekmovanju, ki je bilo v soboto, 21. 10. 1978, v telovadnicah osnovne šole in TVD Partizan Radovljica, je nastopilo 10 ženskih in 15 moških ekip ali skupaj 250 članov sindikata iz 25 OOS.

Vrstni red – ženske

1. mesto	Upr. org. SO Radovljica	100 točk
2. mesto	Vezenine Bled	90 točk
3. mesto	Bolnica Begunje	80 točk
4. mesto	PTT Radovljica	70 točk
5. mesto	Iskra Otoče	60 točk
6. mesto	GG Bled	51 točk
7. mesto	Elan Begunje I.	42 točk
8. mesto	Elan Begunje II.	33 točk
9. mesto	Iskra Lipnica	25 točk
10. mesto	Veriga Lesce	17 točk

Vrstni red – moški

mesto	Število točk m.	Število točk ž.	Število točk sk.
1. Plamen Kropa	100	—	100
2. GG Bled	90	51	141
3. Veriga Lesce I.	80	17	139
4. Iskra Lipnica	70	25	95
5. Almira Radovljica	60	—	60
6. Elan Begunje	51	75	136
7. Veriga Lesce II.	42	—	—
8. HTP Bled	33	—	33
9. Upr. org. SO Rad.	25	100	125
10. UKO Kropa	17	—	17
11. Vezenine Bled I.	10	90	100
12. Iskra Otoče	10	60	70
13. JLA Radovljica	10	—	10
14. Elan Begunje II.	10	—	—
15. Vezenine Bled II.	10	—	—

V tekmovanju OOS za celoletno uvrstitev na SŠI 78 je po 11 športnih panogah trenutno naslednji vrstni red:

1. Elan Begunje	1330 točk
2. Veriga Lesce	1272 točk
3. Iskra Otoče	736 točk

13. Kemična tovarna Podnart 151 točk

Skupaj je do sedaj na SŠI 78 v 11 športnih panogah nastopilo 2338 članov sindikata iz 97 OOS.

Nogomet: Občinska liga

ELAN OSTANE V II. A LIGI

Končan je tudi jesenski del občinske lige v malem nogometu, neuspešno za Elan. Po uspešnem spomladanskem delu, o čemer smo že pisali, je v jesenskem delu naša ekipa zgubila tekmo z ednim konkurentom za prvo mesto s Plamenom in tako zgubila prvo mesto. Da pa je bila stvar o zmagovalcu še bolj jasna, je Elanova ekipa zgubila tudi tekmo zadnjega kola z Mlado Bosno. Tako se bodo naši fantje v naslednji sezoni še vedno borili v drugi A ligi. Z malo več resnega dela in večjo zavzetostjo in morda še s kakšnimi okrepitevami, bi bili zmožni ponoviti uspeh letošnje sezone ali pa bi morda lahko prešli v prvo ligo.

KONČNA TABELA SEZONE 1978

1. PLAMEN	18	15	2	1	103:34	32
2. ELAN	18	14	1	3	66:29	29
3. Preval	18	7	6	5	59:51	20
4. ISKRA	18	8	2	8	55:47	18

Pilip Praprotnik

Šah

I. TURNIR

17. I. 1978

Št.	PRIMEK IN IME	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Vrečko Maks	1	1	1	1	0	1	1	1	1	8	1	
2	Blažič Franc	0	1	1	0	0	1	0	0	0	3	8	
3	Resman Franc	0	0	1	0	0	1	0	1	1	4	5-6	
4	Potočnik Zvone	0	0	0	1	1	0	0	1	1	4	5-6	
5	Langus Mirjan	0	1	1	0	1	1	1/2	1	1/2	6	3-4	
6	Jerala Vinko	1	1	1	0	0	1	1	1	1	7	1-2	
7	Hrovat Branko	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	10	
8	Dragan Milan	0	1	1	1	1/2	0	1	1	1/2	6	3-4	
9	Biliš Jože	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2	9	
10	Benedičič Anton	0	1	0	0	1/2	0	1	1/2	1	3 1/2	7	

Športno srečanje IGD Elan: IGD BPT Tržič

V nedeljo, dne 8. 10. 1978, je bilo v Tržiču kot vsako leto športno srečanje gasilcev Elana in BPT iz Tržiča. Po izredno izenačeni borbi je bil rezultat nerešen 4:4 in prehodni pokal je tako ostal še eno leto v naši lasti.

MAKS TOBOLJEVIČ: Gospodarski galop

Vse o delu

Del ljudi dela, a ne misli,
drugi del pa misli, a ne dela.
Foscolo

Kdor nikdar ne začne, niti
ne more nikdar končati
Antun Nemčić

Pošten človek nikdar ne
dela skrivaj in se ne sramuje
tistega, kar dela.

Settembrini

Da bi opravili velika dela
moramo živeti, ko nam ni nik-
dar umreti.

Vauvenargues

Mislimo samo na svoje de-
janje, ne pa na sadove svojih
del.

Mahabharata

Delati, končati, objaviti
Faraday

ZAHVALA

Ob prerani izgubi drage
mame

OTILJE ČUFER

se zahvaljujem vsem, ki ste jo
spremili na njeni zadnji poti in
za izraze sožalja.

Sodelavcem TB posebna za-
hvala za venec.

Žaluoja: Filip in Andrej
Čufer

UREDNIŠKI ODBOR: ing. Zajc
Bojan, Janša Stanislav, Bulovec
Franc, Kolman Franc, Knafelj
Slavko, Brajnik Vane — ODGO-
VORNI UREDNIK: Knafelj Slav-
ko — Izhaja mesečno — Za člane
kolektiva brezplačno — Tiska
Gorenjski tisk, Kranj

Vsak član naše delovne organizacije mora biti seznanjen o ogroženosti podjetja s strani požarne nevarnosti, zlasti na svojem delovnem mestu. Poznati mora gasilne aparate in ostala sredstva za gašenje in jih v primeru požara tudi uporabiti.

Čuvajmo dom, delovno mesto in okolje pred požarom.

Uredimo vse, da preprečimo nastanek požara.

Največji krivec za tolikšno število požarov je človeški faktor (neprevidnost, malomarnost, neznanje, površnost, neprevidnost pri varjenju, neupoštevanje požarno varstvenih predpisov itd.).

Predno zapustiš dom, delovno mesto ali okolje, se prepričaj ali si ukrenil vse potrebno, da ne boš tudi sam med povzročitelji požara.

Naprave za gašenje morajo biti vedno izpravne in dostopne.

Zasilni izhodi naj bodo vedno prosti.

Če opaziš požar na delovnem mestu, a ga ne moreš pogasiti, pokliči telefon 217 ali 218 to je dežurnega gasilca, če pa je požar izven podjetja pa gasilce (tel. 93) ali milico (tel. 92).